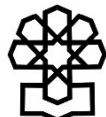

پایش بخش حقیقی اقتصاد ایران در اسفندماه سال ۱۴۰۳، بخش صنعت و معدن

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۲۰۶۱۰

کد موضوعی: ۲۲۰

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: پایش بخش حقیقی اقتصاد ایران در اسفندماه سال ۱۴۰۳، بخش

صنعت و معدن

نام دفتر: مطالعات اقتصادی (گروه اقتصاد کلان و مدل‌سازی)

نوع گزارش: طرح/ لایحه ، راهبردی ، نظارتی ، پیش‌نویس قانونی

مدیر مطالعه: محمدرضا عبداللهی

تهیه و تدوین‌کنندگان: عالیه ناظمی، علیرضا آذربایجانی

ناظر علمی: سیدمهدی بنی‌طبا

صفحه‌آرا: منیره حاجی محمدی

واژه‌های کلیدی:

۱. شاخص صنعت

۲. شاخص تولید

۳. شاخص فروش

۴. شاخص قیمت

تاریخ شروع مطالعه: ۱۴۰۳/۱۲/۱۵

تاریخ انتشار: ۱۴۰۴/۱/۲۵

به نام خدا

فهرست مطالب

۱	چکیده.....
۱	خلاصه مدیریتی.....
۳	۱. مقدمه.....
۴	۲. شاخص‌های تولید و فروش بخش صنعت.....
۵	۳. شاخص‌های تولید و فروش به تفکیک رشته‌فعالیت‌های صنعتی بورسی.....
۹	۳-۱. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت خودرو و قطعات.....
۱۰	۳-۲. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت شیمیایی به‌جز دارو.....
۱۱	۳-۳. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت فلزات پایه.....
۱۲	۳-۴. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر.....
۱۳	۳-۵. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت دارو.....
۱۴	۴. شاخص قیمت فعالیت‌های صنعتی بورسی.....
۱۵	۵. شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های معدنی بورسی.....
۱۶	۶. جمع‌بندی.....
۱۸	۷. پیوست.....
۲۱	منابع و مآخذ.....

فهرست جداول

۵	جدول ۱. رشد شاخص تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی و معدنی بورسی در اسفندماه سال ۱۴۰۳.....
۱۸	جدول ۱ پیوست. آمار مربوط به رشد تولید کل رشته‌فعالیت‌ها (نسبت به ماه مشابه سال قبل ۱۰۰=۱۴۰۰).....
۱۹	جدول ۲ پیوست. آمار مربوط به رشد فروش کل رشته‌فعالیت‌ها (نسبت به ماه مشابه سال قبل ۱۰۰=۱۴۰۰).....
۲۰	جدول ۳ پیوست. رشد شاخص تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی و معدنی بورسی در اسفندماه سال ۱۴۰۳.....

فهرست شکل‌ها

۴	شکل ۱. نمودار شاخص‌های تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی (۱۰۰=۱۴۰۰).....
۴	شکل ۲. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی (درصد).....
	شکل ۳. نمودار رشد میانگین متحرک سه‌ماهه شاخص‌های تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی نسبت به دوره مشابه سال قبل (درصد).....
۵	شکل ۴. نمودار رشد شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت‌های صنعتی در اسفندماه سال ۱۴۰۳.....
۶	نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد).....
۷	شکل ۵. نمودار رشد شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت‌های صنعتی در اسفندماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه قبل (درصد).....
۷	شکل ۶. نمودار سهم رشته‌فعالیت‌ها از رشد شاخص‌های تولید و فروش بخش صنعت در اسفندماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد).....
۸	شکل ۷. نمودار سهم رشته‌فعالیت‌ها از رشد شاخص‌های تولید و فروش بخش صنعت در اسفندماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد).....

- شکل ۷. نمودار سهم رشته‌فعالیت‌ها از رشد شاخص‌های تولید و فروش بخش صنعت در اسفندماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه قبل (درصد)..... ۸
- شکل ۸. نمودار شاخص‌های تولید و فروش بخش خودرو و قطعات (۱۴۰۰=۱۰۰)..... ۹
- شکل ۹. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش خودرو و قطعات (درصد)..... ۹
- شکل ۱۰. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های خودرو و قطعات نسبت به ماه قبل (درصد)..... ۱۰
- شکل ۱۱. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های خودرو و قطعات نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)..... ۱۰
- شکل ۱۲. نمودار شاخص‌های تولید و فروش بخش شیمیایی (به‌جز دارو) (۱۴۰۰=۱۰۰)..... ۱۰
- شکل ۱۳. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش شیمیایی (به‌جز دارو) (درصد)..... ۱۰
- شکل ۱۴. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های شیمیایی به‌جز دارو نسبت به ماه قبل (درصد)..... ۱۱
- شکل ۱۵. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های شیمیایی به‌جز دارو نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)..... ۱۱
- شکل ۱۶. نمودار شاخص‌های تولید و فروش بخش فلزات پایه (۱۴۰۰=۱۰۰)..... ۱۱
- شکل ۱۷. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش فلزات پایه (درصد)..... ۱۱
- شکل ۱۸. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های فلزات پایه نسبت به ماه قبل (درصد)..... ۱۲
- شکل ۱۹. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های فلزات پایه نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)..... ۱۲
- شکل ۲۰. نمودار شاخص‌های تولید و فروش بخش غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر (۱۴۰۰=۱۰۰)..... ۱۲
- شکل ۲۱. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر (درصد)..... ۱۲
- شکل ۲۲. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر نسبت به ماه قبل (درصد)..... ۱۳
- شکل ۲۳. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)..... ۱۳
- شکل ۲۴. نمودار شاخص‌های تولید و فروش بخش دارو (۱۴۰۰=۱۰۰)..... ۱۳
- شکل ۲۵. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش دارو (درصد)..... ۱۳
- شکل ۲۶. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های دارو نسبت به ماه قبل (درصد)..... ۱۴
- شکل ۲۷. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های دارو نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)..... ۱۴
- شکل ۲۸. نمودار درصد تغییر شاخص قیمت صنعت (۱۴۰۰=۱۰۰)..... ۱۴
- شکل ۲۹. نمودار شاخص قیمت رشته‌فعالیت‌های بورسی - اسفندماه سال ۱۴۰۳..... ۱۵
- شکل ۳۰. نمودار شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های معدنی بورسی (۱۴۰۰=۱۰۰)..... ۱۶
- شکل ۳۱. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های معدنی بورسی (درصد)..... ۱۶
- شکل ۳۲. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های معدن نسبت به ماه قبل (درصد)..... ۱۶
- شکل ۳۳. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های معدن نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)..... ۱۶

پایش بخش حقیقی اقتصاد ایران در اسفندماه سال ۱۴۰۳، بخش صنعت و معدن

چکیده

شاخص تولید بخش صنعت مبتنی بر شرکت‌های صنعتی بورسی در سال ۱۴۰۳ نسبت به سال ۱۴۰۲، کاهش ۱ درصدی و شاخص فروش افزایش ناچیز ۰/۲ درصدی داشته‌است. در اسفندماه سال ۱۴۰۳، شاخص تولید و فروش نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۰/۸ و ۴/۲ درصدی را تجربه کرده‌اند، همچنین نسبت به ماه قبل شاخص تولید و فروش افزایش ۳/۴ و ۵/۴ درصدی داشته‌اند.

در اسفندماه سال ۱۴۰۳، شاخص تولید و فروش رشته‌فعالیت خودرو و قطعات نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش ۹/۱ و ۸/۸ درصدی داشته‌است، همچنین نسبت به ماه قبل شاخص تولید کاهش ۷/۷ درصدی و شاخص فروش افزایش ۹/۷ درصدی داشته‌اند. شاخص تولید و فروش رشته‌فعالیت شیمیایی بجز دارو نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۱/۳ و ۴/۹ درصدی و نسبت به ماه قبل شاخص تولید و فروش افزایش ۱/۶ و ۶/۸ درصدی داشته‌است.

در اسفندماه سال ۱۴۰۳ نرخ رشد ماهیانه قیمت شرکت‌های صنعتی بورسی افزایش ۴/۱ درصدی داشته و رشد نقطه‌به‌نقطه با افزایش ۲/۶ واحد درصدی نسبت به ماه قبل، به ۳۷ درصد رسیده‌است. گفتنی است، میانگین سالیانه شاخص قیمت فعالیت‌های صنعتی بورسی در اسفندماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه قبل ۱/۴ واحد درصد افزایش یافته و میزان ۲۷ درصد افزایش را نشان می‌دهد.

خلاصه مدیریتی

بیان / شرح مسئله

تحلیل روند رشد بخش صنعت از جنبه‌های مختلف، عاملی کلیدی در تحلیل‌های خرد و کلان اقتصادی و یکی از ارکان تصمیم‌گیری در حوزه اقتصاد است. شاخص تولید بخش صنعت به‌دلیل تأثیر نوسانات سطح فعالیت صنعت بر بخش‌های دیگر اقتصاد، به‌عنوان یک شاخص مهم اقتصادی کوتاه‌مدت مورد استفاده قرار می‌گیرد. مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی به‌صورت ماهیانه شاخص تولید، فروش و قیمت شرکت‌های صنعتی بورسی را محاسبه می‌کند. اهمیت این شاخص به‌روز، برای اقتصاد ایران که تحولات زیادی دارد؛ بیشتر خواهد بود. زیرا بازخورد شوک‌های وارده به اقتصاد ایران و واکنش‌های سیاستگذاران باید در تواتر کمتر از فصل مورد رصد قرار گیرد؛ این درحالی است که آمار رسمی بخش حقیقی به‌صورت فصلی و با تأخیر ارائه می‌شود.

نقطه نظرات / یافته‌های کلیدی

طی اسفندماه سال ۱۴۰۳، شاخص تولید بخش صنعت مبتنی بر شرکت‌های صنعتی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با کاهش ۰/۸ درصدی و نسبت به ماه قبل با افزایش ۳/۴ درصدی مواجه شده است. همچنین شاخص تولید در سال ۱۴۰۳ نسبت به سال ۱۴۰۲ کاهش ۱ درصدی داشته است. در این ماه نسبت به ماه مشابه سال قبل، از بین ۱۵ رشته‌فعالیت صنعتی بورسی ۹ رشته‌فعالیت افزایش در شاخص تولید و ۶ رشته‌فعالیت کاهش در شاخص تولید را تجربه کرده‌اند. رشته‌فعالیت‌های «لاستیک و پلاستیک»، «تجهیزات برقی» و «خودرو و قطعات» بیشترین سهم را در افزایش شاخص تولید و رشته‌فعالیت‌های «سایر کانی غیر فلزی»، «غذایی و آشامیدنی بجز قند و شکر» و «چوب و کاغذ» بیشترین سهم را در کاهش شاخص تولید داشته‌اند. همچنین طی اسفندماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه قبل، رشته‌فعالیت‌های «فلزات پایه»، «سیمان» و «تجهیزات برقی» بیشترین سهم در افزایش در شاخص تولید و رشته‌فعالیت‌های «دارو»، «کاشی و سرامیک» و «خودرو و قطعات» بیشترین سهم در کاهش شاخص تولید را داشته‌اند.

همچنین، شاخص تولید شرکت‌های معدنی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با کاهش ۲/۴ درصدی و نسبت به ماه قبل با کاهش ۱۲/۹ درصدی مواجه شده است.

گفتنی است؛ طی اسفندماه سال ۱۴۰۳، شاخص فروش بخش صنعت مبتنی بر شرکت‌های صنعتی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با کاهش ۴/۲ درصدی و نسبت به ماه قبل با افزایش ۵/۴ درصدی مواجه شده است. همچنین شاخص فروش در سال ۱۴۰۳ نسبت به سال ۱۴۰۲ افزایش ناچیز ۰/۲ درصدی داشته است. در این ماه نسبت به ماه مشابه سال قبل، ۷ رشته‌فعالیت افزایش در شاخص فروش و ۸ رشته‌فعالیت کاهش در شاخص فروش داشته‌اند. رشته‌فعالیت‌های «لاستیک و پلاستیک»، «خودرو و قطعات» و «محصولات فلزی بجز ماشین‌آلات و تجهیزات» بیشترین سهم را در افزایش شاخص فروش و رشته‌فعالیت‌های «کاشی و سرامیک»، «چوب و کاغذ» و «تجهیزات برقی» بیشترین سهم را در کاهش شاخص فروش داشته‌اند. همچنین در این ماه نسبت به ماه قبل، بیشترین سهم در افزایش شاخص فروش متعلق به رشته‌فعالیت‌های «سایر کانی غیر فلزی»، «خودرو و قطعات» و «سیمان» و بیشترین سهم در کاهش شاخص فروش متعلق به رشته‌فعالیت‌های «تجهیزات برقی»، «دارو» و «کاشی و سرامیک» بوده است.

بر این اساس، شاخص فروش شرکت‌های معدنی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با افزایش ۱۴/۸ درصدی و نسبت به ماه قبل با افزایش ۱۹/۱ درصدی مواجه شده است.

در اسفندماه سال ۱۴۰۳ نرخ رشد ماهیانه قیمت شرکت‌های صنعتی بورسی افزایش ۴/۱ درصدی داشته و رشد نقطه‌به‌نقطه با افزایش ۲/۶ واحد درصدی نسبت به ماه قبل، به ۳۷ درصد رسیده است. گفتنی است، میانگین سالیانه شاخص قیمت فعالیت‌های صنعتی بورسی در اسفندماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه قبل ۱/۴ واحد درصد افزایش یافته و میزان ۲۷ درصد افزایش را نشان می‌دهد.

۱. مقدمه

شاخص تولید، فروش و قیمت بخش صنعت و معدن مبتنی بر شرکت‌های بورسی با استفاده از داده‌های ماهیانه شرکت‌های معدنی و صنعتی بورسی پذیرفته شده در بورس^۱ محاسبه می‌شود. در تهیه این شاخص‌ها از اطلاعات ماهیانه ۳۳۶ شرکت بورسی استفاده می‌شود و علاوه بر اندازه‌گیری تغییرات میزان تولید، فروش و قیمت در بخش صنعت و معدن، در محاسبات ملی نیز نقش مهمی ایفا و برآوردی از تغییرات ماهیانه ارزش افزوده ایجاد شده را در صنایع مختلف و به دنبال آن در کل اقتصاد منعکس می‌کنند.

بر این اساس، شاخص تولید صنعت بانک مرکزی و مرکز آمار ایران با تواتر فصلی و همچنین شاخص قیمت فصلی مرکز آمار و شاخص قیمت ماهیانه بانک مرکزی منتشر می‌شود، اما الزامی به انتشار شاخص فروش صنعت ندارند. از طرفی، این آمار چندین ضعف اساسی دارد که مهم‌ترین آن وقفه سه‌ماهه در انتشار داده‌ها و بعضاً متوقف شدن انتشار آنها و نداشتن تواتر ماهیانه است.

شاخص‌های ماهیانه تولید، فروش و قیمت استخراج شده از اطلاعات عملکرد شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تا حد زیادی می‌توانند با دقت مناسب و به‌صورت به‌هنگام تحولات بخش صنعت و معدن کشور را توضیح دهند و با توجه به بررسی‌های انجام شده و تطبیق دادن این شاخص با شاخص تولید صنعتی بانک مرکزی و مرکز آمار ایران که به‌صورت فصلی منتشر می‌شود، مشخص شده، این شاخص به‌خوبی می‌تواند در وقفه انتشار این شاخص‌های رسمی، شاخص جایگزین مناسبی برای آن باشد. [۱] در این مطالعه تغییرات شاخص‌های تولید، فروش و قیمت شرکت‌های صنعتی و معدنی پذیرفته شده در بورس و همچنین مهم‌ترین رشته‌فعالیت‌های آن در اسفندماه سال ۱۴۰۳ مورد بررسی قرار گرفته است.

۱. شرکت‌های بورسی شامل تمام شرکت‌های تولیدی صنعتی و معدنی بورس و فرابورس می‌شود که گزارش‌های فعالیت ماهیانه خود را در سایت کدال منتشر می‌کنند.

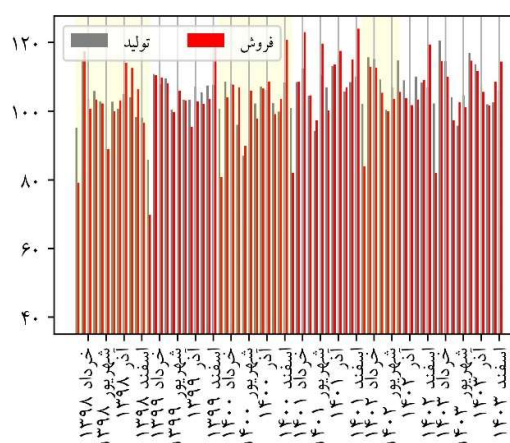
۲. شاخص‌های تولید و فروش بخش صنعت

شاخص تولید بخش صنعت مبتنی بر شرکت‌های صنعتی بورسی در سال ۱۴۰۳ نسبت به سال ۱۴۰۲، کاهش ۱ درصدی و شاخص فروش افزایش ناچیز ۰/۲ درصدی داشته‌است.

در اسفندماه سال ۱۴۰۳، شاخص تولید و فروش بخش صنعت مبتنی بر شرکت‌های صنعتی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۰/۸ و ۴/۲ درصدی را تجربه کرده‌اند، همچنین نسبت به ماه قبل شاخص تولید و فروش افزایش ۳/۴ و ۵/۴ درصدی داشته‌اند.

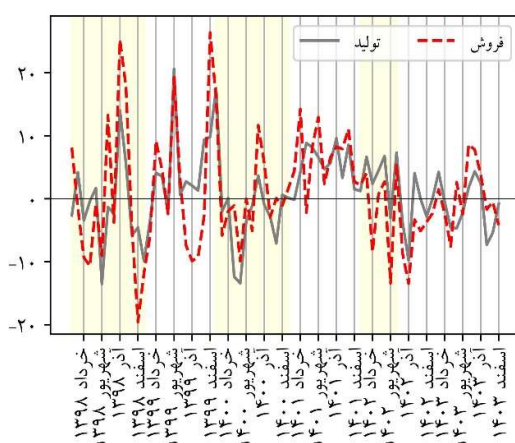
شکل ۱. نمودار شاخص‌های تولید و فروش

فعالیت‌های صنعتی (۱۴۰۰=۱۰۰)

شکل ۲. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و

فروش فعالیت‌های صنعتی (درصد)

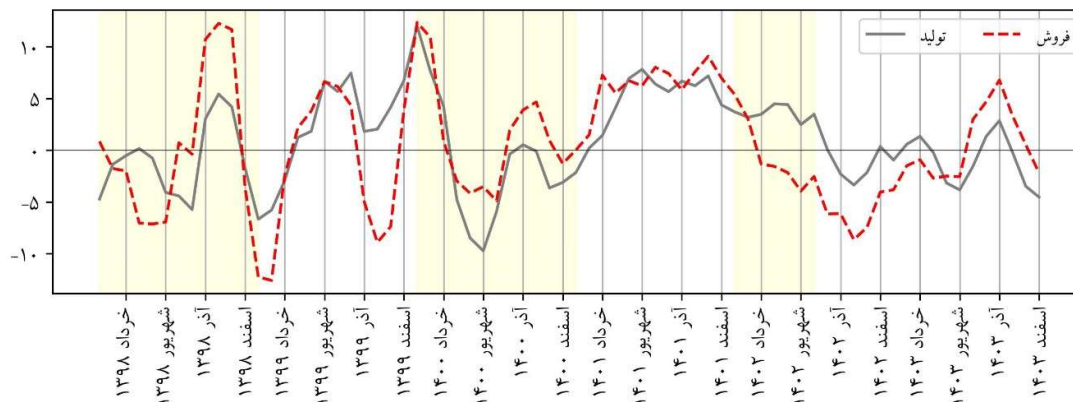

مأخذ: مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی.

طی سه‌ماهه منتهی به اسفندماه سال ۱۴۰۳، رشد میانگین متحرک سه‌ماهه شاخص تولید کاهش ۴/۵ درصدی و شاخص فروش آن کاهش ۲/۲ درصدی را نشان می‌دهند.

شکل ۳. نمودار رشد میانگین متحرک سه‌ماهه شاخص‌های تولید و فروش
فعالیت‌های صنعتی نسبت به دوره مشابه سال قبل (درصد)

مأخذ: همان.

جدول ۱. رشد شاخص تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی و معدنی بورسی در اسفندماه سال ۱۴۰۳

شاخص فروش		شاخص تولید				رشد شاخص تولید و فروش	رشته فعالیت‌های منتخب ^۱
رشد دوازده‌ماهه نسبت به دوازده‌ماهه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه قبل	رشد دوازده‌ماهه نسبت به دوازده‌ماهه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه قبل		
۰/۲	-۴/۲	۵/۴	-۱/۰	-۰/۸	۳/۴	صنعت	
۳/۴	-۴/۹	۶/۸	-۰/۸	-۱/۳	۱/۶	شیمیایی به‌جز دارو	
-۲/۴	-۹/۹	۶/۸	-۳/۱	-۱/۶	۱۴/۸	فلزات پایه	
-۷/۶	۸/۸	۹/۷	-۶/۷	۹/۱	-۷/۷	خودرو و قطعات	
-۱۳/۳	۱۴/۸	۱۹/۱	-۴/۴	-۲/۴	-۱۲/۹	معدن	

مأخذ: همان.

۳. شاخص‌های تولید و فروش به تفکیک رشته فعالیت‌های صنعتی بورسی

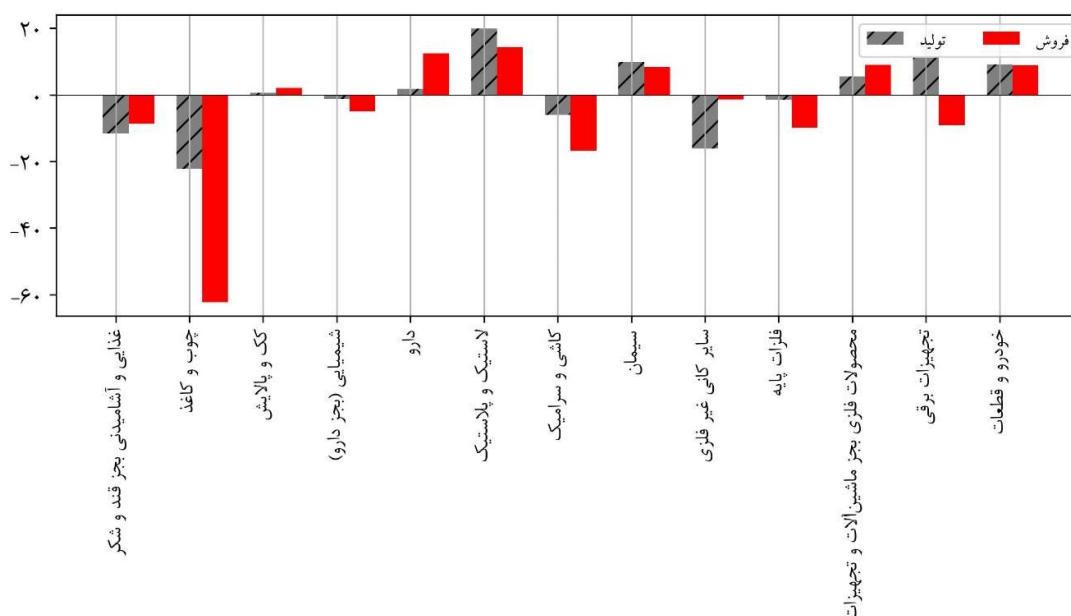
اسفندماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه مشابه سال قبل، از بین ۱۵ رشته فعالیت صنعتی بورسی، ۹ رشته فعالیت افزایش در شاخص تولید و ۶ رشته فعالیت کاهش در شاخص تولید داشته است. رشته فعالیت‌های «لاستیک و پلاستیک»،

۱. اطلاعات سایر رشته فعالیت‌ها در بخش پیوست آمده است.

«تجهیزات برقی» و «سیمان» بیشترین افزایش در شاخص تولید و رشته‌فعالیت‌های «چوب و کاغذ»، «سایر کانی غیر فلزی» و «غذایی و آشامیدنی بجز قند و شکر» بیشترین کاهش را در شاخص تولید داشته‌اند.

همچنین در این ماه نسبت به ماه مشابه سال قبل، از بین ۱۵ رشته‌فعالیت صنعتی بورسی، ۷ رشته‌فعالیت افزایش در شاخص فروش و ۸ رشته‌فعالیت کاهش در شاخص فروش را تجربه کرده‌اند. رشته‌فعالیت‌های «لاستیک و پلاستیک»، «دارو» و «محصولات فلزی بجز ماشین‌آلات و تجهیزات» بیشترین افزایش در شاخص فروش و رشته‌فعالیت‌های «چوب و کاغذ»، «کاشی و سرامیک» و «فلزات پایه» بیشترین کاهش را در شاخص فروش تجربه کرده‌اند.

شکل ۴. نمودار رشد شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت‌های صنعتی در اسفندماه سال ۱۴۰۳
نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

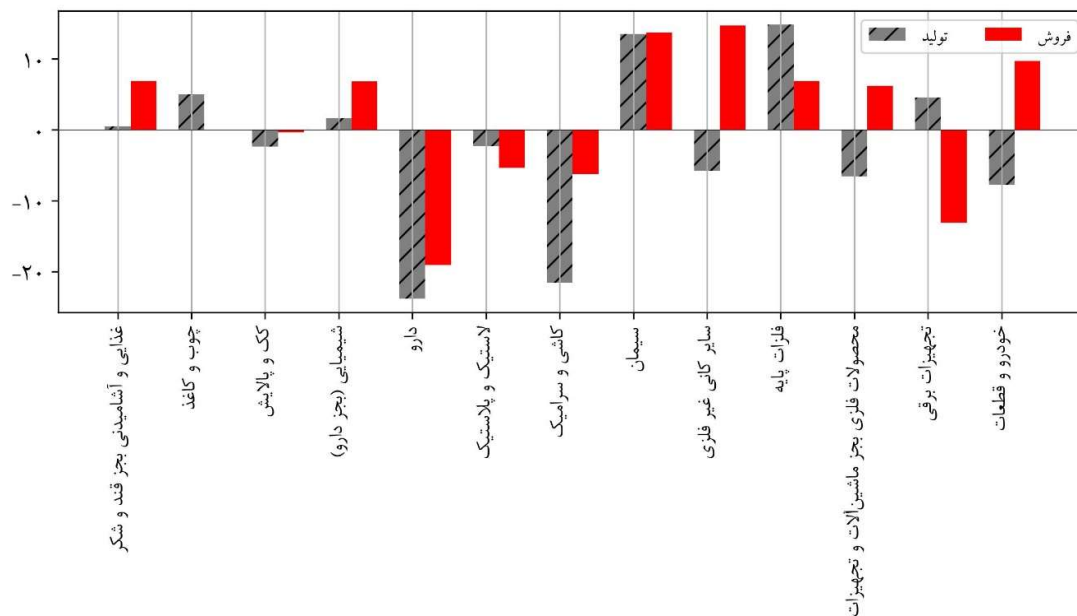

مأخذ: همان.

طی اسفندماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه قبل [۲]، رشته‌فعالیت‌های «فلزات پایه»، «سیمان» و «چوب و کاغذ» افزایش در شاخص تولید و رشته‌فعالیت‌های «دارو»، «کاشی و سرامیک» و «خودرو و قطعات» بیشترین کاهش را در شاخص تولید تجربه کرده‌اند. همچنین، رشته‌فعالیت‌های «سایر کانی غیر فلزی»، «سیمان» و «خودرو و قطعات» بیشترین افزایش در شاخص فروش و رشته‌فعالیت‌های «دارو»، «تجهیزات برقی» و «کاشی و سرامیک» بیشترین کاهش را در شاخص فروش تجربه کرده‌اند.

شکل ۵. نمودار رشد شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت‌های صنعتی در اسفندماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه قبل (درصد)

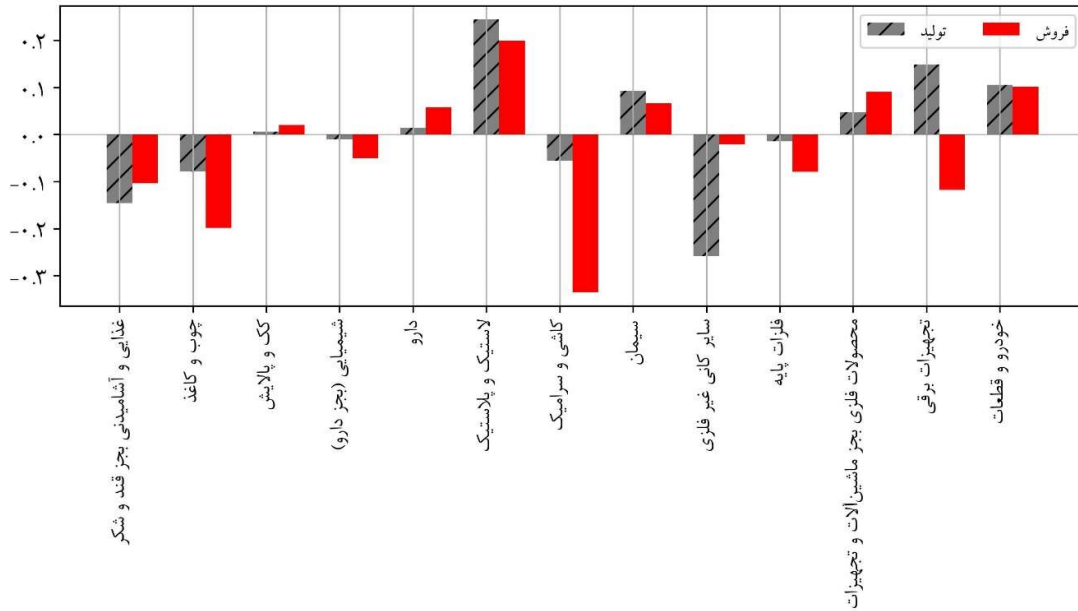

مأخذ: همان.

طی اسفندماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه مشابه سال قبل رشته‌فعالیت‌های «لاستیک و پلاستیک»، «تجهیزات برقی» و «خودرو و قطعات» بیشترین سهم را در افزایش شاخص تولید و رشته‌فعالیت‌های «سایر کانی غیر فلزی»، «غذایی و آشامیدنی بجز قند و شکر» و «چوب و کاغذ» بیشترین سهم را در کاهش شاخص تولید داشته‌اند. همچنین، رشته‌فعالیت‌های «لاستیک و پلاستیک»، «خودرو و قطعات» و «محصولات فلزی بجز ماشین‌آلات و تجهیزات» بیشترین سهم را در افزایش شاخص فروش و رشته‌فعالیت‌های «کاشی و سرامیک»، «چوب و کاغذ» و «تجهیزات برقی» بیشترین سهم را در کاهش شاخص فروش داشته‌اند.

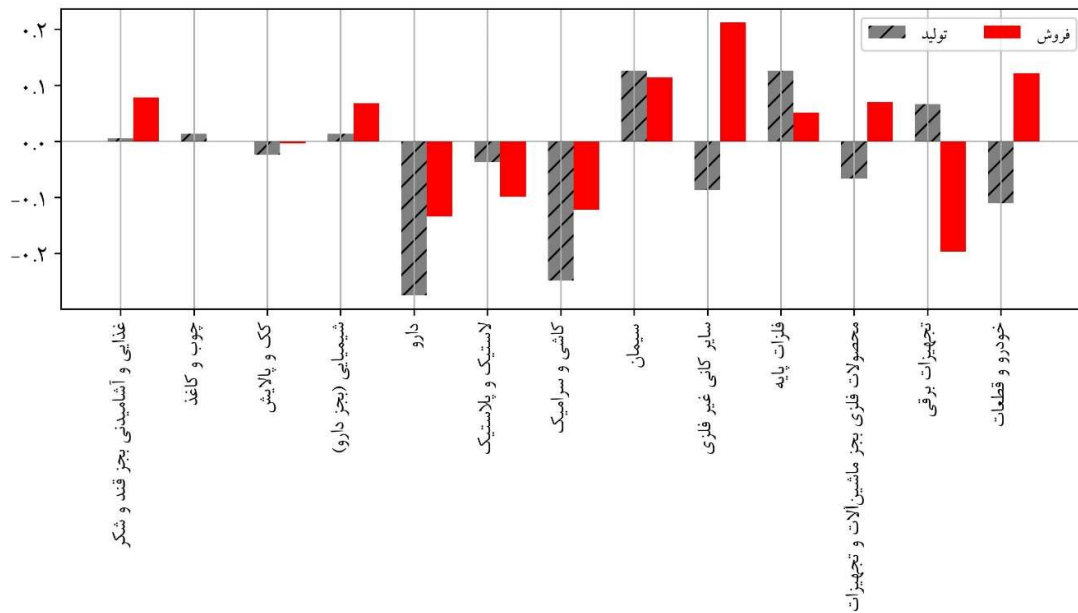
طی اسفندماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه قبل، رشته‌فعالیت‌های «فلزات پایه»، «سیمان» و «تجهیزات برقی» بیشترین سهم در افزایش در شاخص تولید و رشته‌فعالیت‌های «دارو»، «کاشی و سرامیک» و «خودرو و قطعات» بیشترین سهم در کاهش شاخص تولید را داشته‌اند، همچنین بیشترین سهم در افزایش شاخص فروش متعلق به رشته‌فعالیت‌های «سایر کانی غیر فلزی»، «خودرو و قطعات» و «سیمان» و بیشترین سهم در کاهش شاخص فروش متعلق به رشته‌فعالیت‌های «تجهیزات برقی»، «دارو» و «کاشی و سرامیک» بوده‌است.

شکل ۶. نمودار سهم رشته‌فعالیت‌ها از رشد شاخص‌های تولید و فروش بخش صنعت در اسفندماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

مأخذ: همان.

شکل ۷. نمودار سهم رشته‌فعالیت‌ها از رشد شاخص‌های تولید و فروش بخش صنعت در اسفندماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه قبل (درصد)

مأخذ: همان.

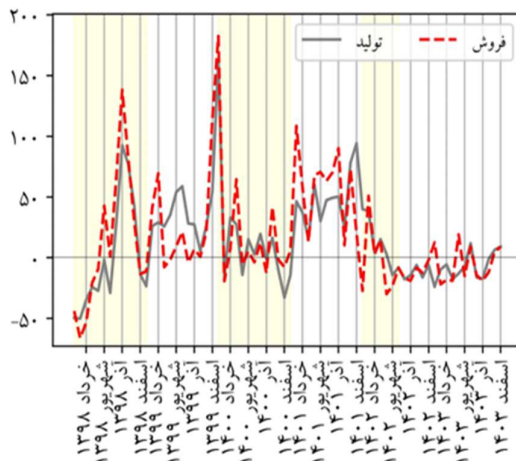
در ادامه به بررسی رشته‌فعالیت‌های «خودرو و قطعات»، «شیمیایی (به جز دارو)» و «فلزات پایه» به دلیل ضریب اهمیت بالای این رشته‌فعالیت‌ها در محاسبه شاخص و همچنین رشته‌فعالیت‌های «غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر» و «دارو» پرداخته شده است.

۳-۱. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت خودرو و قطعات

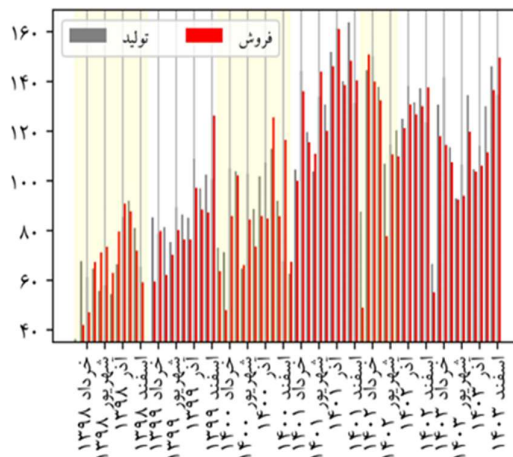
در اسفندماه سال ۱۴۰۳ شاخص تولید رشته‌فعالیت خودرو و قطعات بر مبنای شرکت‌های بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش ۹/۱ درصدی و نسبت به ماه قبل کاهش ۷/۷ درصدی داشته‌است، همچنین شاخص فروش این رشته فعالیت نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش ۸/۸ درصدی و نسبت به ماه قبل افزایش ۹/۷ درصدی داشته است.

همان‌طور که در شکل ۱۰ نشان داده شده، نسبت به ماه قبل شاخص تولید تمام زیربخش‌ها کاهش یافته و در مقابل شاخص فروش زیربخش‌های «خودرو سنگین» و «خودرو سواری» افزایش یافته‌است، از طرفی مطابق شکل ۱۱، نسبت به ماه مشابه سال قبل شاخص تولید و فروش تمام زیربخش‌ها افزایش یافته است.

شکل ۹. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش خودرو و قطعات (درصد)

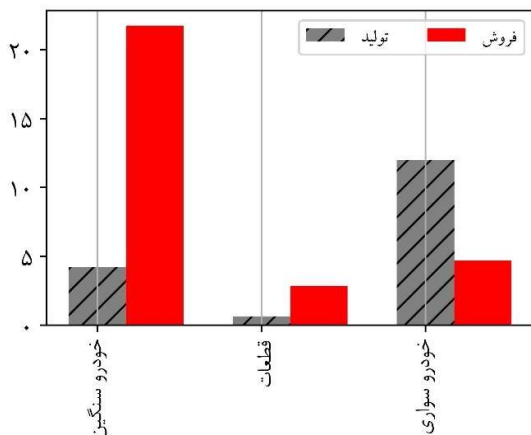

شکل ۸. نمودار شاخص‌های تولید و فروش بخش خودرو و قطعات (۱۴۰۰=۱۰۰)

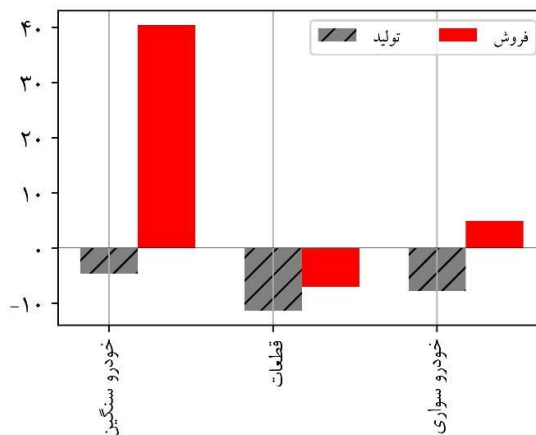

مأخذ: همان.

شکل ۱۱. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های خودرو و قطعات نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

شکل ۱۰. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های خودرو و قطعات نسبت به ماه قبل (درصد)

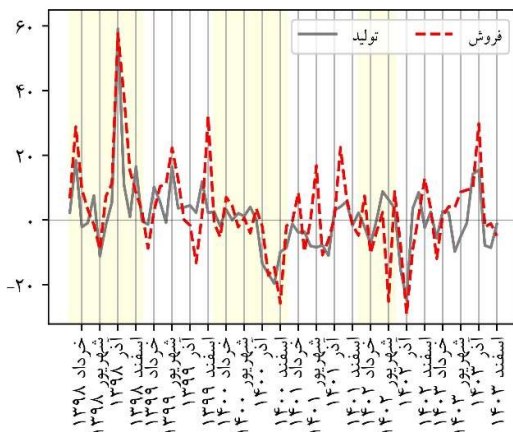
مأخذ: همان.

۲-۳. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت شیمیایی به جز دارو

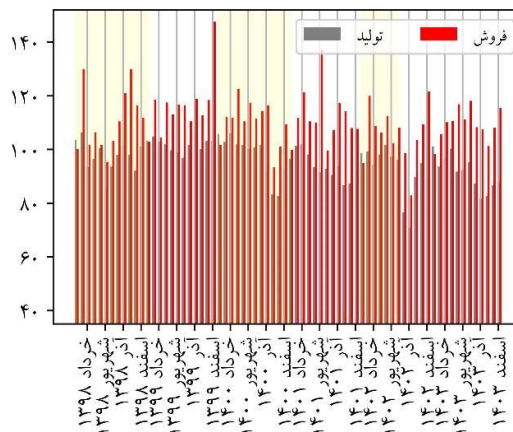
در اسفندماه سال ۱۴۰۳ شاخص تولید رشته‌فعالیت شیمیایی به جز دارو، بر مبنای شرکت‌های بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۱/۳ درصدی و نسبت به ماه قبل افزایش ۱/۶ درصدی داشته است. همچنین شاخص فروش آن نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۴/۹ درصدی و نسبت به ماه قبل افزایش ۶/۸ درصدی داشته است.

مطابق شکل ۱۴، نسبت به ماه قبل تنها شاخص تولید زیربخش «متانول» و شاخص فروش زیربخش‌های «متانول» و «خوراک پالایشگاه‌ها» کاهش یافته است. در مقابل، نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش شاخص تولید زیربخش‌های اصلی منجر به کاهش شاخص تولید و کاهش شاخص فروش زیربخش‌های «خوراک پالایشگاه‌ها»، «متانول» و «کودها» و ترکیبات نیتروژن‌دار» منجر به کاهش شاخص فروش شده است.

شکل ۱۳. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش شیمیایی (به جز دارو) (درصد)

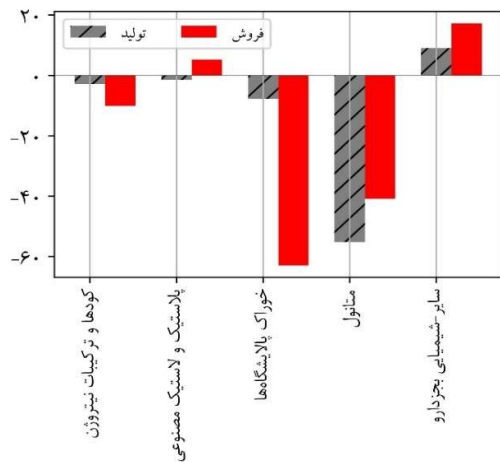

شکل ۱۲. نمودار شاخص‌های تولید و فروش بخش شیمیایی (به جز دارو) (۱۴۰۰=۱۰۰)

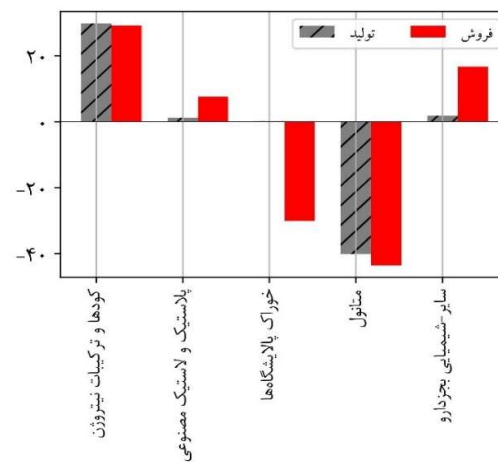

شکل ۱۵. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های شیمیایی به جز دارو نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

شکل ۱۴. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های شیمیایی به جز دارو نسبت به ماه قبل (درصد)

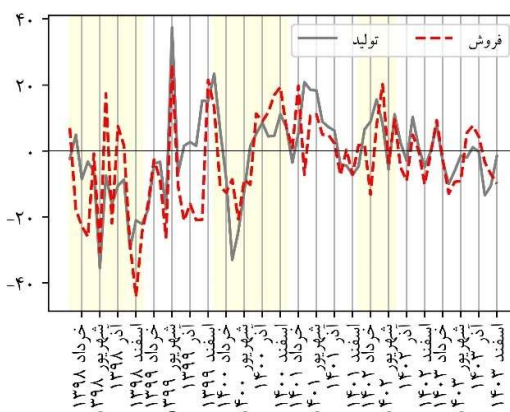

مأخذ: همان.

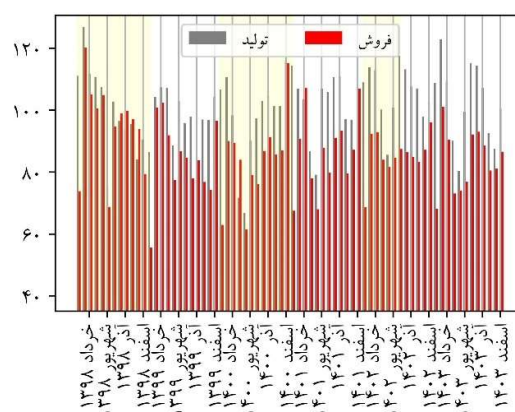
۳-۳. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت فلزات پایه

در اسفندماه سال ۱۴۰۳، شاخص تولید رشته‌فعالیت فلزات پایه بر مبنای شرکت‌های بورسی، نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۱/۶ درصدی و نسبت به ماه قبل افزایش ۱۴/۸ درصدی داشته است. همچنین شاخص فروش آن نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۹/۹ درصدی و نسبت به ماه قبل افزایش ۶/۸ درصدی داشته است. مطابق شکل ۱۸، نسبت به ماه قبل تنها شاخص تولید زیربخش «پروفیل» و شاخص فروش زیربخش‌های «پروفیل» و «سایر» کاهش یافته است. از طرفی نسبت به ماه مشابه سال قبل، کاهش شاخص تولید زیربخش‌های «شمش» و «پروفیل» و کاهش شاخص فروش زیربخش‌های «شمش» و «سایر» منجر به کاهش شاخص تولید و فروش شده است.

شکل ۱۷. نمودار رشد نقطه به نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش فلزات پایه (درصد)

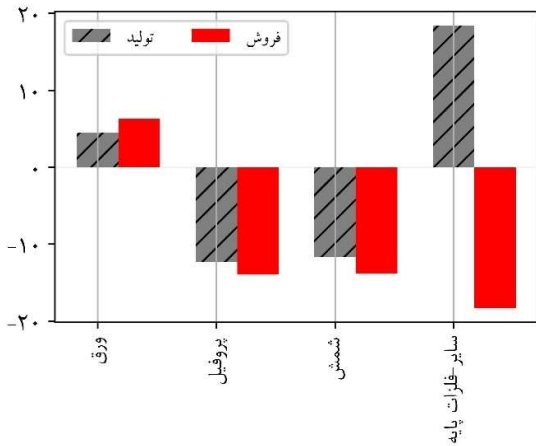

شکل ۱۶. نمودار شاخص‌های تولید و فروش بخش فلزات پایه (۱۴۰۰=۱۰۰)

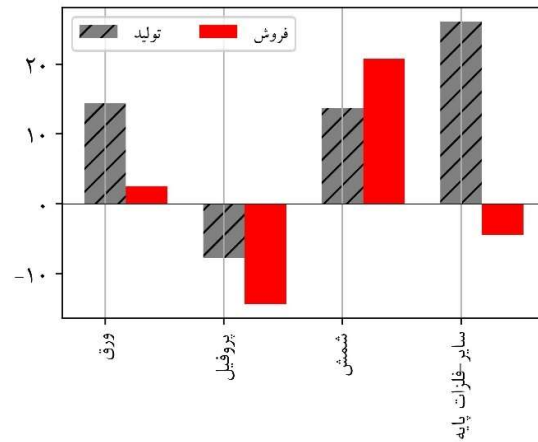

مأخذ: همان.

شکل ۱۹. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های فلزات پایه نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

شکل ۱۸. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های فلزات پایه نسبت به ماه قبل (درصد)

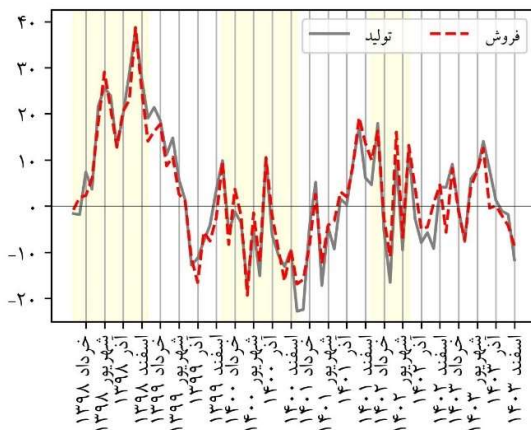

مأخذ: همان.

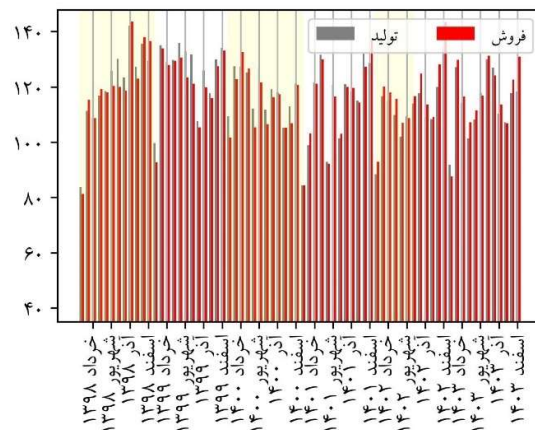
۳-۴. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر

در اسفندماه سال ۱۴۰۳، شاخص تولید رشته‌فعالیت غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر بر مبنای شرکت‌های بورسی، نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۱۱/۷ درصدی و نسبت به ماه قبل افزایش ۰/۵ درصدی داشته است. همچنین شاخص فروش آن نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۸/۶ درصدی و نسبت به ماه قبل افزایش ۶/۹ درصدی داشته است. مطابق شکل ۲۲، نسبت به ماه قبل شاخص تولید زیربخش‌های «روغنی‌ها» و «لبنیات» کاهش یافته است، همچنین، مطابق شکل ۲۳ نسبت به ماه مشابه سال قبل شاخص تولید و فروش تمام زیربخش‌ها بجز «کیک و بیسکوئیت» کاهش یافته است.

شکل ۲۱. نمودار رشد نقطه به نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر (درصد)

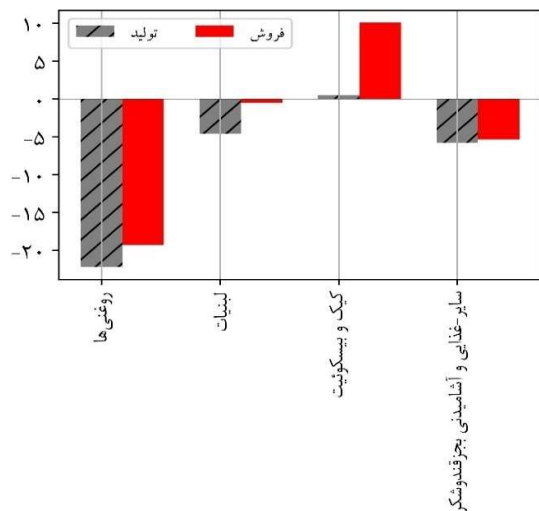
شکل ۲۰. نمودار شاخص‌های تولید و فروش بخش غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر (۱۴۰۰=۱۰۰)

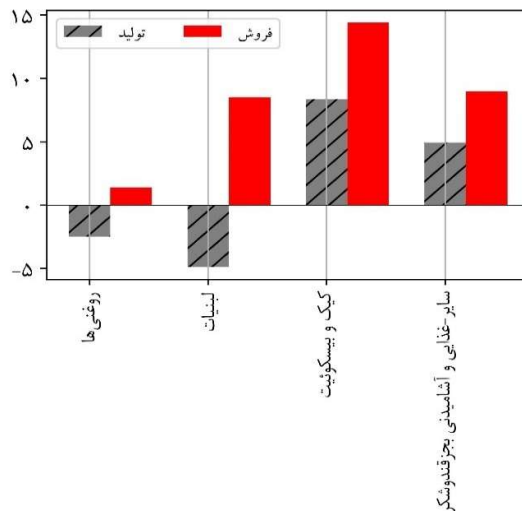
مأخذ: همان.

شکل ۲۳. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر نسبت به ماه مشابه سال قبل

شکل ۲۲. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر نسبت به ماه قبل (درصد)

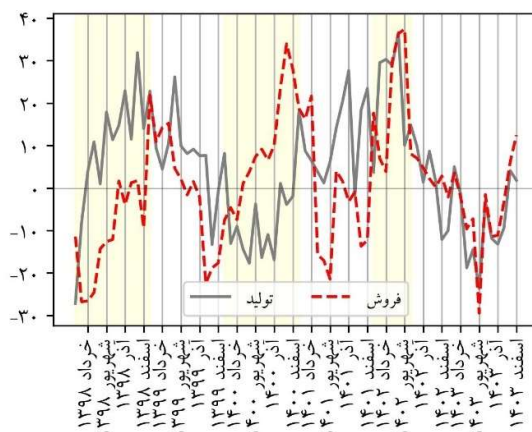

مأخذ: همان.

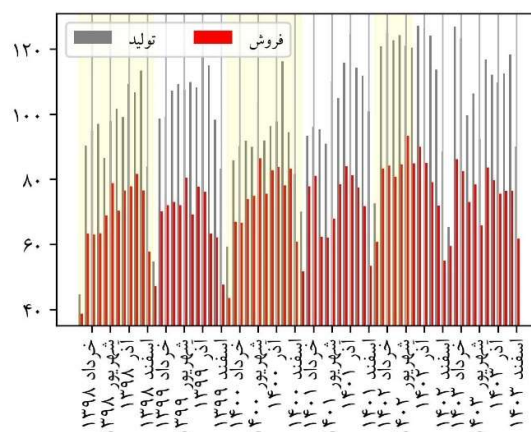
۵-۳. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت دارو

در اسفندماه سال ۱۴۰۳ شاخص تولید رشته‌فعالیت دارو بر مبنای شرکت‌های بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش ۱/۸ درصدی و نسبت به ماه قبل کاهش ۲۳/۸ درصدی داشته است. همچنین شاخص فروش آن نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش ۱۲/۵ درصدی و نسبت به ماه قبل کاهش ۱۹/۱ درصدی داشته است. طبق شکل ۲۶، نسبت به ماه قبل شاخص تولید و فروش تمام زیربخش‌ها کاهش یافته است. از طرفی مطابق شکل ۲۷، نسبت به ماه مشابه سال قبل شاخص تولید و فروش تمام زیربخش‌ها بجز «سایر» افزایش یافته است.

شکل ۲۵. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش دارو (درصد)

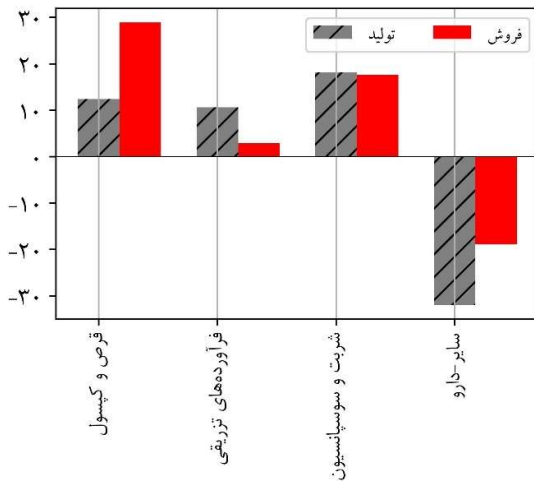

شکل ۲۴. نمودار شاخص‌های تولید و فروش بخش دارو (۱۴۰۰=۱۰۰)

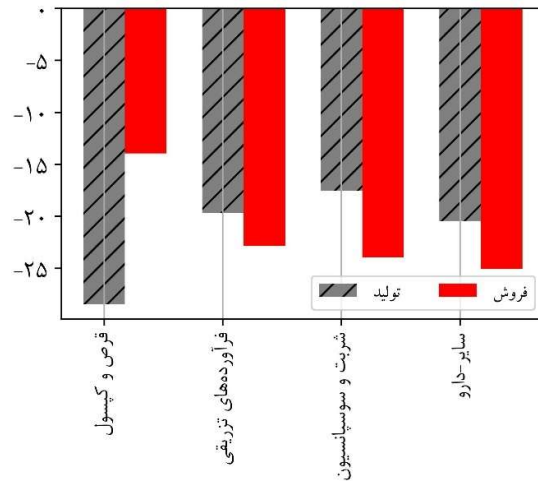

مأخذ: همان.

شکل ۲۷. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های دارو نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

شکل ۲۶. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های دارو نسبت به ماه قبل (درصد)

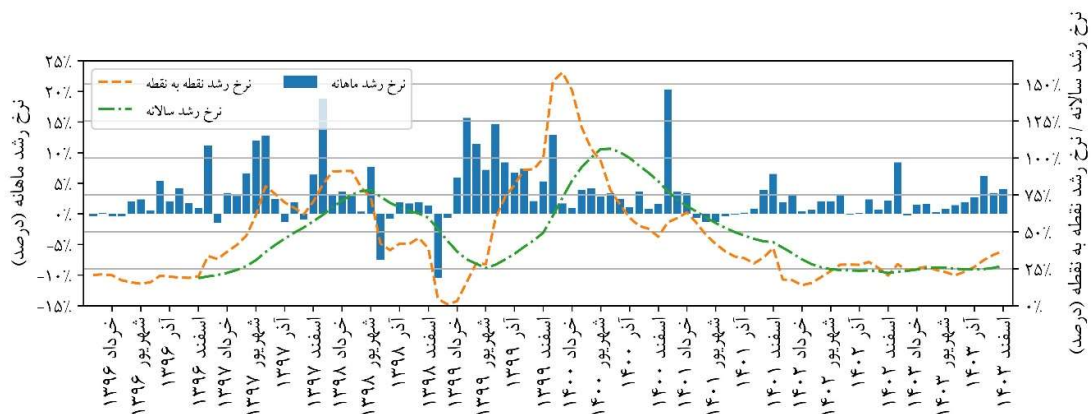

مأخذ: همان.

۴. شاخص قیمت فعالیت‌های صنعتی بورسی

در اسفندماه سال ۱۴۰۳ نرخ رشد ماهیانه^۱ قیمت شرکت‌های صنعتی بورسی افزایش ۴/۱ درصدی داشته، همچنین رشد نقطه‌به‌نقطه^۲ با افزایش ۲/۶ واحد درصدی نسبت به ماه قبل، به ۳۷ درصد رسیده است. گفتنی است؛ میانگین^۳ سالیانه شاخص قیمت نیز در اسفندماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه قبل ۱/۴ واحد درصد افزایش یافته و میزان ۲۷ درصد افزایش را نشان می‌دهد.

شکل ۲۸. نمودار درصد تغییر شاخص قیمت صنعت (۱۴۰۰=۱۰۰)

مأخذ: همان.

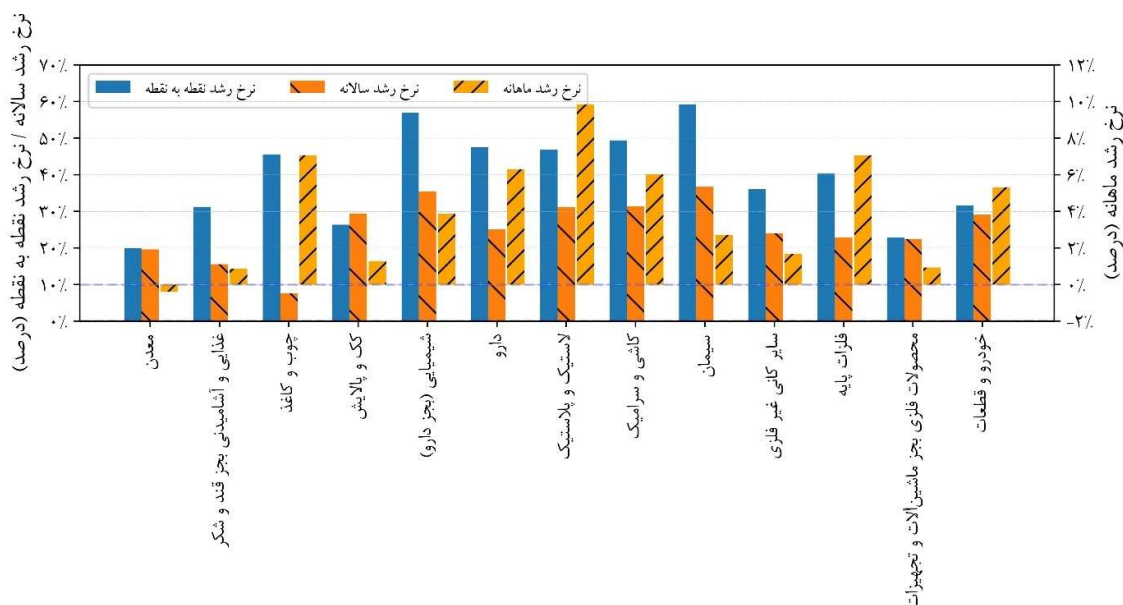
۱. درصد تغییر شاخص قیمت صنعت نسبت به ماه قبل.
۲. درصد تغییر شاخص قیمت صنعت نسبت به ماه مشابه سال قبل.
۳. درصد تغییر میانگین شاخص قیمت صنعت در دوازده ماه منتهی به ماه مورد نظر نسبت به دوره مشابه سال قبل.

لازم به ذکر است طبق آمار بانک مرکزی، در اسفند ماه سال ۱۴۰۳ رشد نقطه به نقطه شاخص قیمت تولید کننده کارگاه‌های صنعتی افزایش ۳۷ درصدی، رشد ماهیانه افزایش ۵/۱ درصدی و رشد سالیانه افزایش ۲۷/۶ درصدی داشته‌است که نشان‌دهنده هم‌حرکتی بالای این شاخص با شاخص قیمت شرکت‌های صنعتی بورسی مرکز پژوهش‌ها است.

بررسی شاخص قیمت شرکت‌های صنعتی بورسی نشان می‌دهد؛ در اسفندماه سال ۱۴۰۳، رشته‌فعالیت‌های «لاستیک و پلاستیک» و «فلزات پایه» بالاترین نرخ رشد ماهیانه و رشته‌فعالیت‌های «سیمان» و «شیمیایی بجز دارو» بجز دارو» بالاترین نرخ رشد نقطه‌به‌نقطه را تجربه کرده‌اند.

شکل ۲۹. نمودار شاخص قیمت رشته‌فعالیت‌های بورسی - اسفندماه سال ۱۴۰۳

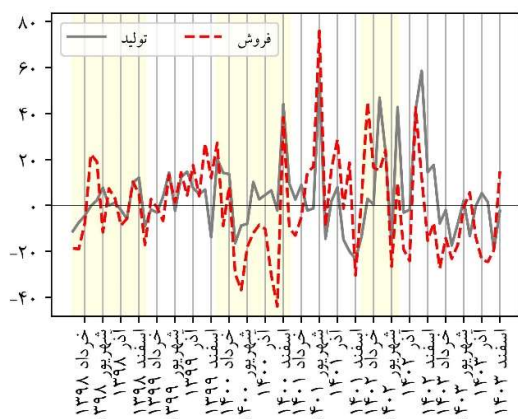
مأخذ: همان.

۵. شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های معدنی بورسی

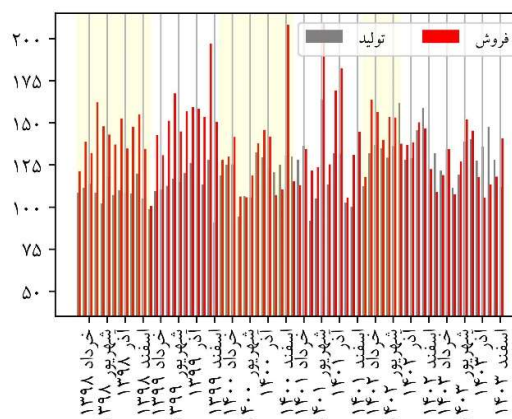
در اسفندماه سال ۱۴۰۳، شاخص تولید شرکت‌های معدنی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با کاهش ۲/۴ درصدی و نسبت به ماه قبل با کاهش ۱۲/۹ درصدی مواجه شده و همچنین، شاخص فروش شرکت‌های معدنی بورسی نیز نسبت به ماه مشابه سال قبل با افزایش ۱۴/۸ درصدی و نسبت به ماه قبل با افزایش ۱۹/۱ درصدی مواجه شده است.

مطابق شکل ۳۲، نسبت به ماه قبل کاهش شاخص تولید زیربخش‌های «گندله» و «کنسانتره» منجر به کاهش شاخص تولید شده است. همچنین مطابق شکل ۳۳، نسبت به ماه مشابه سال قبل شاخص تولید تمام زیربخش‌ها کاهش یافته است اما شاخص فروش زیربخش‌های اصلی افزایش داشته است.

شکل ۳۱. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های معدنی بورسی (درصد)

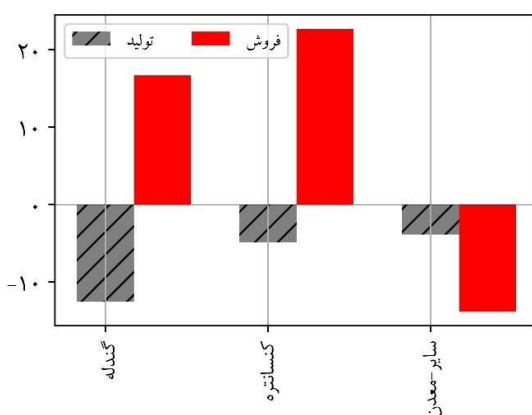

شکل ۳۰. نمودار شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های معدنی بورسی (۱۴۰۰=۱۰۰)

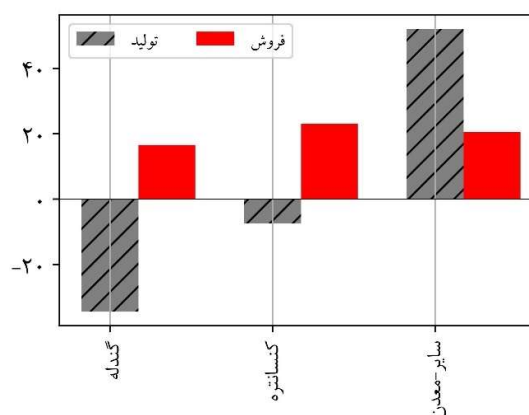

مأخذ: همان.

شکل ۳۳. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های معدنی نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

شکل ۳۲. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های معدنی نسبت به ماه قبل (درصد)

مأخذ: همان.

۶. جمع‌بندی

شاخص تولید، فروش و قیمت بخش صنعت و معدن مبتنی بر شرکت‌های بورسی از اطلاعات ماهیانه ۳۳۶ شرکت بورسی استخراج می‌شود و با توجه به اینکه این شاخص با شاخص تولید صنعتی بانک مرکزی و مرکز آمار هم حرکتی مناسب دارد، با دقت زیادی می‌تواند تحولات بخش صنعت و معدن کشور را به‌صورت ماهیانه رصد کند. در این گزارش تغییرات شاخص‌های تولید، فروش و قیمت شرکت‌های صنعتی و معدنی پذیرفته شده در بورس و همچنین مهم‌ترین رشته‌فعالیت‌های آن در اسفندماه سال ۱۴۰۳ مورد بررسی قرار گرفته است.

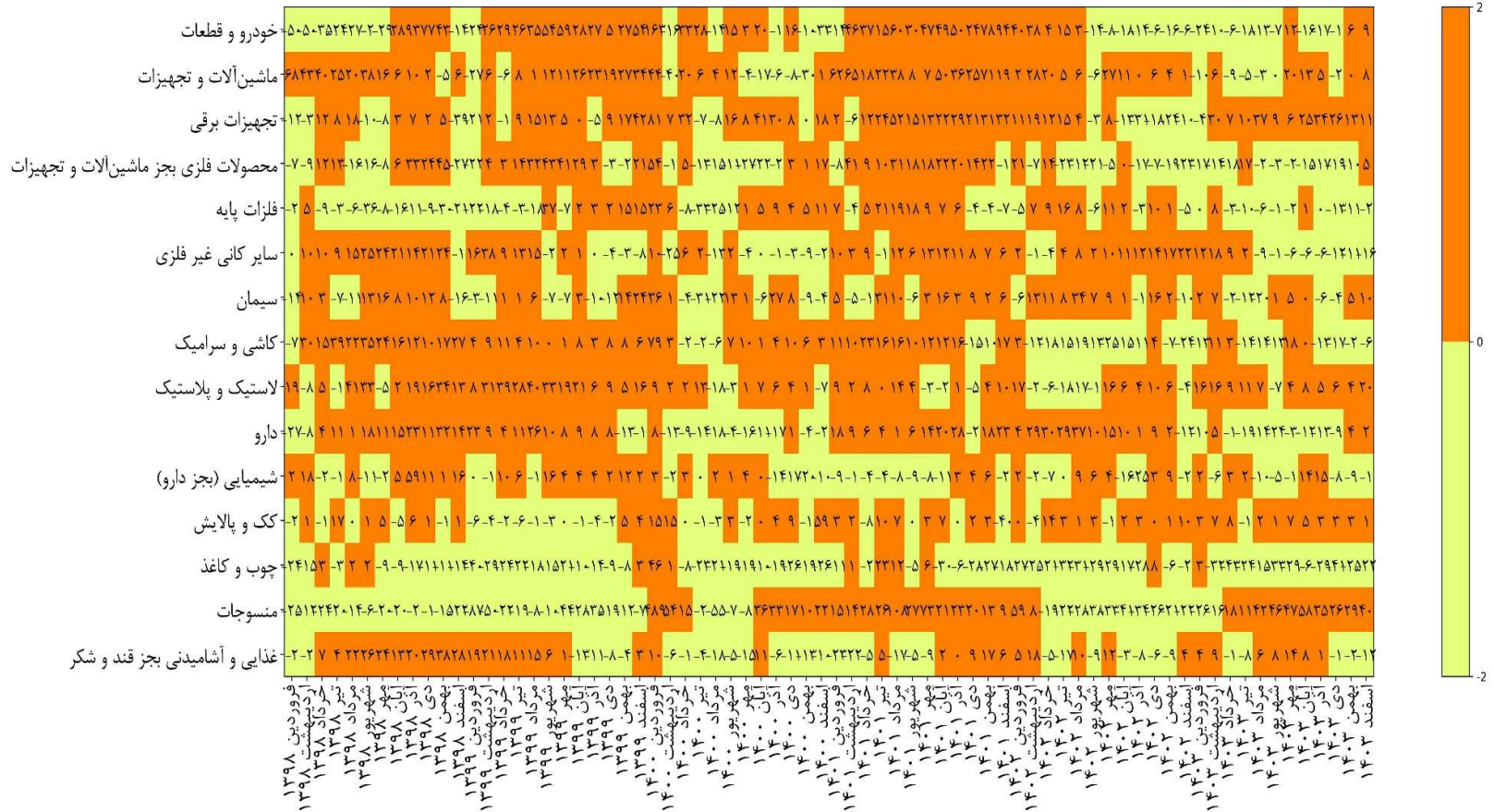
برآورد این گزارش نشان می‌دهد شاخص تولید بخش صنعت مبتنی بر شرکت‌های صنعتی بورسی در سال ۱۴۰۳ نسبت به سال ۱۴۰۲، کاهش ۱ درصدی و شاخص فروش افزایش ناچیز ۰/۲ درصدی داشته است.

همچنین طی اسفندماه سال ۱۴۰۳، شاخص تولید بخش صنعت مبتنی بر شرکت‌های صنعتی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با کاهش ۰/۸ درصدی و نسبت به ماه قبل با افزایش ۳/۴ درصدی مواجه شده و همچنین شاخص فروش بخش صنعت مبتنی بر شرکت‌های صنعتی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با کاهش ۴/۲ درصدی و نسبت به ماه قبل با افزایش ۵/۴ درصدی مواجه شده است. گفتنی است؛ شاخص قیمت شرکت‌های صنعتی بورسی نیز نسبت به ماه مشابه سال قبل ۳۷ درصد افزایش و نسبت به ماه قبل ۴/۱ درصد افزایش یافته است.

۷. پیوست

جدول ۱ پیوست. آمار مربوط به رشد تولید کل رشته‌فعالیت‌ها (نسبت به ماه مشابه سال قبل = ۱۰۰=۱۴۰۰)

۱. در جدول فوق رنگ نارنجی نشان‌دهنده رشد مثبت و رنگ زرد نشان‌دهنده رشد منفی است (برای خوانایی جدول اعداد رند شده‌اند).

جدول ۳ پیوست. رشد شاخص تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی و معدنی بورسی در اسفندماه سال ۱۴۰۳

شاخص فروش			شاخص تولید			
رشد دوازده‌ماهه نسبت به دوازده‌ماهه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه قبل	رشد دوازده‌ماهه نسبت به دوازده‌ماهه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه قبل	
-۱۳/۳	۱۴/۸	۱۹/۱	-۴/۴	-۲/۴	-۱۲/۹	معدن
۰/۲	-۴/۲	۵/۴	-۱/۰	-۰/۸	۳/۴	صنعت
۰/۱	-۸/۶	۶/۹	۲/۰	-۱۱/۷	۰/۵	غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر
۱۳/۳	۶۷/۳	۵۴/۳	۲۳/۷	۴۰/۰	۱۶/۶	منسوجات
-۵۲/۰	-۶۲/۲	۰/۰	-۲۵/۱	-۲۲/۳	۵/۰	چوب و کاغذ
۳/۲	۲/۱	-۰/۴	۳/۳	۰/۶	-۲/۴	کک و پلایش
۳/۴	-۴/۹	۶/۸	-۰/۸	-۱/۳	۱/۶	شیمیایی (به‌جز دارو)
-۵/۶	۱۲/۵	-۱۹/۱	-۸/۲	۱/۸	-۲۳/۸	دارو
۷/۳	۱۴/۴	-۵/۴	۷/۹	۱۹/۹	-۲/۴	لاستیک و پلاستیک
-۶/۳	-۱۶/۹	-۶/۳	-۵/۰	-۶/۱	-۲۱/۶	کاشی و سرامیک
۰/۶	۸/۳	۱۳/۷	-۱/۴	۱۰/۰	۱۳/۵	سیمان
-۴/۹	-۱/۴	۱۴/۷	-۲/۶	-۱۶/۱	-۵/۸	سایر کانی غیرفلزی
-۲/۴	-۹/۹	۶/۸	-۳/۱	-۱/۶	۱۴/۸	فلزات پایه
-۶/۷	۸/۹	۶/۱	-۸/۹	۵/۵	-۶/۶	محصولات فلزی به‌جز ماشین‌آلات و تجهیزات
۲۲/۲	-۹/۰	-۱۳/۲	۱۷/۱	۱۱/۲	۴/۵	تجهیزات برقی
۰/۴	-۰/۷	۰/۲	۲/۱	۷/۸	-۶/۱	ماشین‌آلات و تجهیزات
-۷/۶	۸/۸	۹/۷	-۶/۷	۹/۱	-۷/۷	خودرو و قطعات

منابع و مأخذ

- [۱] "گزارش طرح شامخ مدیران خرید اسفند ماه ۱۴۰۳"، اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران <https://otaghiranonline.ir/tag/11491/0>
- [۲] ناظمی، عالیه؛ آذربایجانی، علیرضا، "معرفی و نحوه محاسبه شاخص تولید، فروش و قیمت شرکت‌های پذیرفته شده در بورس"، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، شماره مسلسل ۱۸۰۰۱.

گزیده سیاستی

برآورد مرکز پژوهش‌های مجلس نشان می‌دهد؛ در اسفندماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه مشابه سال قبل، شاخص تولید بخش صنعت مبتنی بر شرکت‌های صنعتی بورسی کاهش ۰/۸ درصدی و شاخص فروش کاهش ۴/۲ درصدی را تجربه کرده‌اند.

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی

تهران، خیابان پاسداران، روبروی پارک نیاوران (ضلع جنوبی، پلاک ۸۰۲)

تلفن: ۷۵۱۸۳۰۰۰ صندوق پستی: ۱۵۸۷۵-۵۸۵۵ پست الکترونیک: mrc@majles.ir

وبسایت: rc.majles.ir